

Tổng quan về sự tham gia của người dân trong quản trị nhà nước

MPP7-G10

Oxfam 2012: Bài học về sự tham gia của người nông dân trong quản lý đất đai

- **Tình huống 1:** Thôn Rali Quảng Trị từ chối bán đất cho các công ty <= người dân ở đây đã học được những kỹ năng gì?
- **Tình huống 2:** Xã Cao Quảng Quảng Bình vận động giao lại đất cho nông dân <= chính quyền và người dân ở đây đã học được những kỹ năng gì?
- **Tình huống 3:** Nghệ An giao 11.000 héc-ta đất cho một nhà đầu tư, ảnh hưởng đến đời sống của 44.000 người ở Nghĩa Đàn <= người dân ở đây thiếu những kỹ năng gì?

Giải tán nghị viện

Hủy bỏ các đạo luật vi hiến

Quyền lập pháp:
Quốc hội và cơ quan dân cử có chức năng đại diện cho cử tri và giám sát hành pháp

Giám sát, bỏ phiếu bất tín nhiệm

Yêu cầu chất vấn, đàn hạch

Đảng phái chính trị

Bầu cử

Tiếp xúc cử tri

Hiệp hội

Quyền lực của Doanh nghiệp

Chủ quyền nhân dân
(dân là gốc, thiên hạ vi công, tất cả quyền lực công cộng thuộc về Nhân dân, nhà nước của dân, do dân, vì dân)

Xã hội dân sự

Báo chí

Dự luận xã hội, biểu tình

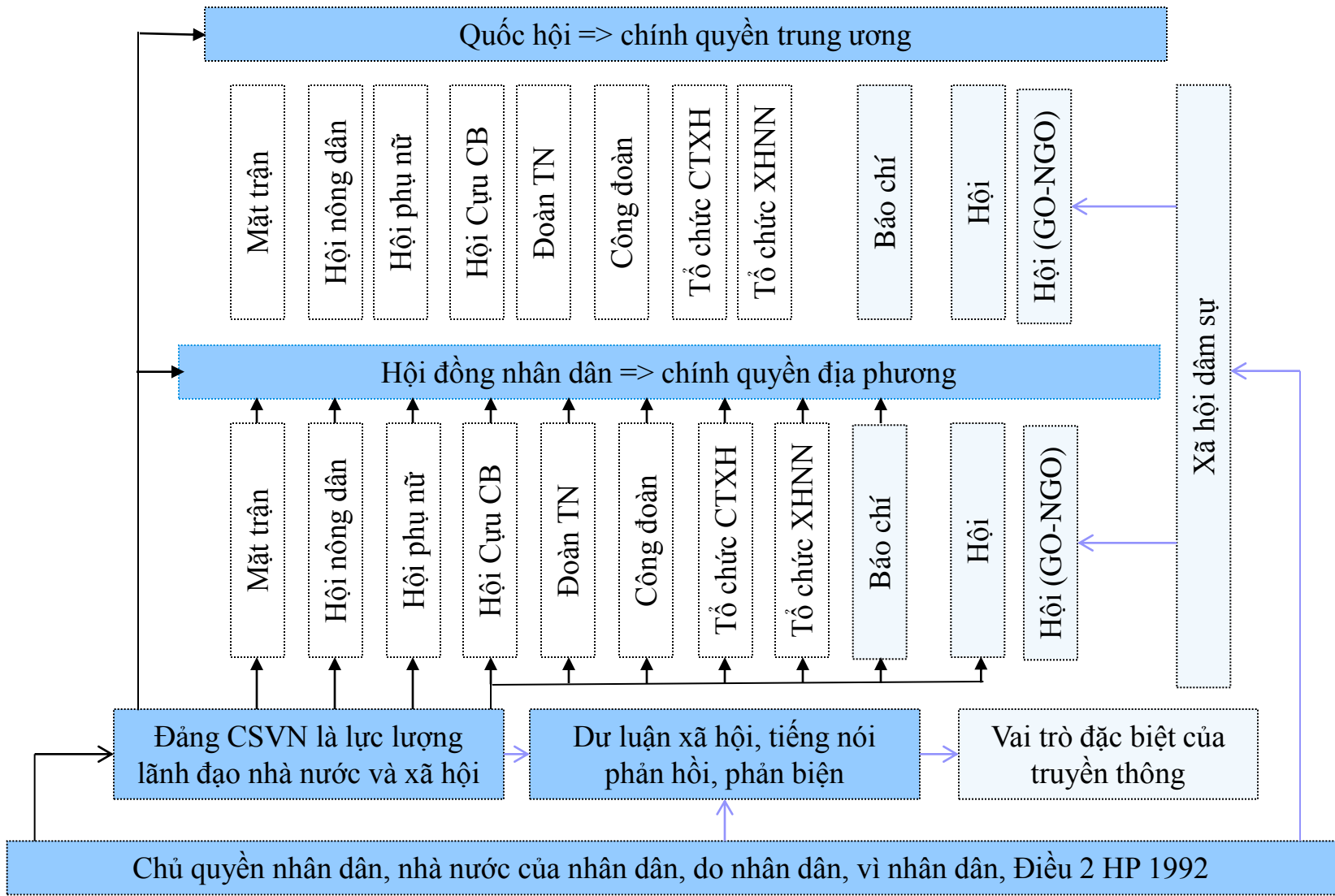
Tham gia bầu thăm phán

Quyền hành pháp:
Chính phủ là cơ quan hoạch định chính sách và đứng đầu Bộ máy hành chính công

Tổ chức và quản trị tòa án, tham gia bổ nhiệm thăm phán

Quyền tư pháp:
Tòa án giữ quyền duy trì bảo đảm công lý, xét xử các tranh chấp trong xã hội

Hủy bỏ các quy chế hành chính vi hiến, xét xử hành chính

Tiếng nói, phản hồi của người dân: Các kênh công khai

- Hộp thư góp ý
- Khiếu nại => Luật Khiếu nại
- Tố cáo => Luật Tố cáo
- Tiếp dân => Luật Tiếp dân
- Đánh giá sự hài lòng của người dân
- Đánh giá của người dân đối với cán bộ cơ sở <= Mặt trận
- Giám sát của hiệp hội, tổ chức dân sự, tổ chức phi chính phủ
 - Mặt trận tổ quốc <= Phản biện xã hội)
- Giám sát của cơ quan dân cử (chất vấn, bỏ phiếu tín nhiệm)
- Báo chí, truyền thông <= (báo chí điều tra) investigative journalism
- Điều trần
- Đánh giá chất lượng dịch vụ công (các Viện NCPT)

Lối thoát và tiếng nói người dân

- Hành chính công là dịch vụ => “Lối thoát” => làm cho người dân có nhiều sự lựa chọn để tổ chức phục vụ tốt hơn
 - Thị trường <= cạnh tranh, thay thế, hợp tác PPP
 - Giao cho khu vực tư nhân (xã hội hóa)
 - Giao cho cộng đồng quản lý
- Sự cần thiết phải bảo đảm tiếng nói của người dân trong quản trị nhà nước
 - Tác động đến dịch vụ công
 - Tham gia đảm bảo tính khả thi (cần cho thực thi: ví dụ tiêm chủng, kế hoạch hóa gia đình, đội mũ xe máy)
 - Đánh giá chất lượng dịch vụ công
 - Nhất là khi trách nhiệm giải trình nội bộ yếu <= người dân

Tư nhân tham gia đấu thầu thực hiện một số dịch vụ công

■ Nhà nước:

- Điều tiết: CP lập quy hoạch
- Tài trợ: CP cấp kinh phí (nông nghiệp)
- Giám sát thực hiện thầu

■ Mạnh nha của hợp tác công tư ở Việt Nam

- BOT, BT, đổi đất lấy công trình
- Giải tỏa mặt bằng (bằng kinh phí của DN)
- Tạo điều kiện cho tư nhân tham gia thu gom, xử lý rác thải
- Nhà nước giám sát các hợp đồng đấu thầu dịch vụ
- Nghiên cứu thêm: tổ phân phối điện ở nông thôn? <= đấu thầu?

Những xu hướng cải cách khác ở Việt Nam

- Chính sách khoán chi hành chính ở công sở (khoán lương và chi phí khác)
- Chính sách đối với xe công (?)
- Xu thế đưa vào lương các phụ cấp cho công chức
- Thỏa thuận với DN => Ví dụ Phú Mỹ Hưng => hợp đồng công giữa nhà nước và tư nhân => cho phép tư nhân xây dựng và một số chức năng quản lý đô thị
- Ý tưởng của Đà Lạt: Giao kiến trúc sư nước ngoài thiết kế đô thị
- Giao cho cộng đồng dân cư, tổ chức từ thiện, nhóm dân cư quản lý
- Nhà nước và dân dân cùng làm (điện, đường, trường, trạm)

Viện NCPT và Cục Thống kê TP HCM 2008

Chỉ số hài lòng của người dân đối với dịch vụ công

TT	Loại dịch vụ	Hài lòng		Trung lập		Không hài lòng	
		2006	2008	2006	2008	2006	2008
1	Tiểu học		74.8		23.2		2.0
2	Thu gom rác	84.7	60.2	14.0	25.3	7.1	2.9
3	Y tế	78.2	68.9	14.0	25.3	7.8	5.8
4	Xe buýt	78.9	49.5	13.6	44.6	7.5	5.9
5	Công chứng	78.2	58.5	10.6	36.9	11.1	4.6
6	Giấy phép XD	74.1	57.4	9.4	34.3	16.6	8.3
7	Sổ đỏ	59.3	39.2	7.8	41.4	32.9	19.4
8	Thuế	54.5	49.5	17.7	44.6	27.7	5.9

Vốn xã hội: Nhà nước góp phần xây dựng niềm tin

- Xây dựng niềm tin trong cộng đồng, nhóm => khuyến khích liên kết mạng
- Tạo dựng niềm tin của các nhóm đối với nhà nước, DN, khu vực khác, các cộng đồng kết nối bằng niềm tin
- Lưu ý: Liên kết công dân phải có kiểm soát (khung khổ pháp luật về lập hội).

Khác biệt về niềm tin giữa các châu lục

Bùi Văn Nam Sơn, Văn hóa và văn hóa chính trị, TBKTSG 01/2011; Europabarometer EU, 2008

Tin vào ai?	Châu Mỹ	Châu Âu	Đông Á	Canada	Brazil
Doanh Nghiệp	49	42	56	57	62
Chính Quyền	38	33	54	36	21
Truyền thông	30	30	56	46	53
NGO	54	57	48	61	60

<i>Europabarometer 2008: Lòng tin vào các nghề</i>			
Lính cứu hỏa	97	Tổ chức du lịch	42
Dược sĩ	96	Tư vấn tài chính	42
Y tá	94	Nhà báo	24
Bác sĩ	91	Công đoàn	16
Nông dân	83	Người bán ô tô	16
Quan tòa	81	Cầu thủ	13
Cảnh sát	74	Chính trị gia	8%
Thầy giáo	72		
Luật sư	64		
Tu sĩ	60		
Tài xế tắc-xi	52		